

ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Μέσο: ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 9/2/2012 Ημ. Αποδελτίωσης: . . 9/2/2012

Σελίδα: 112

09-15/02/12

CITY EVENTS

από την Ιωάννα Γκορούζα jgomouza@athinorama.gr

σελ. 112

σελ. 115

σελ. 116

ΘΕΜΑ

Τα οθωμανικά Βαλκάνια «ζωντανεύουν» στο παλιό καράμ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ό,τι πιο ενδιαφέρον τρεχει στην πόλη

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Διαδρομές στην ιστορία και την επιστήμη

φωτό Ivan Blazhev

φωτό Jutta Benzenberg

Εδώ είναι Βαλκάνια!

Ντύθηκε την ταμπέλα του «σκοτεινού» και του «ανεπιθύμητου», αλλά σε πείσμα του χρόνου, και συχνά της εγκατάλειψης, η οθωμανική κληρονομιά των Βαλκανίων εξακολουθεί να επιβιώνει δίπλα μας. Το project «A Balkan Tale» έρχεται στο Λουτρό των Αέρηδων για να ζωντανέψει με σύγχρονες εικόνες και αλλοτινούς ήχους και μυρωδιές πέντε αιώνες –όχι βέβαια ανέφελης– συνύπαρξης. Από την Ιωάννα Γκορούζα

Ενας πιστός σε στάση προσευχής σε έναν τεκέ στην Αλβανία, νεολαίοι που χορεύουν σε ένα club-πάλαι ποτέ χάνι, δύο χριστιανικές εικόνες να χάσκουν στις κόγχες ενός κλειστού τζαμιού... Στιγμιότυπα από τα ζωντανά Βαλκάνια του σήμερα, που διασταυρώνονται με τα ξεχασμένα κι εν πολλοίς άγνωστα Βαλκάνια του χθες, αποτύπωσαν οι φωτογράφοι Ivan Petrovic, Καμίλο Νόλλας, Jutta Benzenberg, Ivan Blazhev και Samir Karahoda για το πολύ-

πτυχο project «A Balkan Tale», το οποίο θα παρουσιαστεί από τις 9/2 στον ταιριαστό χώρο του Λουτρού των Αέρηδων. Το αφιέρωμα, πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Γκαίτε, ξεκίνησε με στόχο να προκαλέσει το διάλογο για την κοινή ιστορία της περιοχής και να συμβάλει στη διατήρησή και την προβολή μιας πολιτιστικής κληρονομιάς που σε μεγάλο βαθμό χάνεται.

«Η οθωμανική περίοδος θεωρείται “σκοτεινή”, ότι δεν έχει να επιδείξει πολιτιστικά επιτεύγματα», επισήμανε η καθηγήτρια του

Παντείου Χριστίνα Κουλούρη, η οποία κρατά την επιστημονική επιμέλεια της προσπάθειας που συσπείρωσε ιστορικούς από το Ρέθυμνο, τα Τίρανα, τα Σκόπια, το Βελιγράδι και την Κωνσταντινούπολη. «Για μένα ως ιστορικό όμως κάθε εποχή και τα μνημεία της έχουν αξία, γιατί έτσι μπορούμε να καταλάβουμε πώς ζούσαν οι άνθρωποι, τι πίστευαν αλλά και να αντιληφθούμε καλύτερα το παρόν. Περίπου για πέντε αιώνες χριστιανοί, μουσουλμάνοι κι εβραίοι ζούσαν μαζί, συναντιούνταν στα παζάρια και τα καφε-

ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Μέσο: ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 9/2/2012 Ημ. Αποδελτίωσης: . . 9/2/2012

Σελίδα: 113

CITY EVENTS ΘΕΜΑ

φωτό Jutta Benzenberg

νεία, στις πόλεις υπήρχαν τζαμιά, εκκλησίες και συναγωγές. Βέβαια, δεν ζούσαν σε έναν παράδεισο, απλώς η έκθεση δίνει την ευκαιρία να ανακαλύψουμε μια ποικιλία που χάθηκε με τη δημιουργία των κρατών εθνών». Αυτή η «βαλκανική ιστορία», πάντως, θέλει να ενεργοποιήσει στον επισκέπτη και άλλες αισθήσεις-παραστάσεις. Έτσι, καθώς θα περιηγούμαστε τις ατμοσφαιρικές αίθουσες του παλιού χαμάμ, οι μυρωδιές από το ροδέλαιο, το δαφνέλαιο και τη μαστίχα, όπως και ήχοι από αγορές της εποχής, θα μας ταξιδεύουν στο χρόνο. Η έκθεση χωρίζεται σε πέντε ενότητες: η πρώτη αφορά την κατάκτηση που αλλάζει τα δεδομένα στη Βαλκανική· η δεύτερη επικεντρώνεται στη θρησκεία και τη λατρεία· η τριτογενής συνεχίζεται με τη συμβίωση στους χώρους συνάντησης και συνδιαλλαγής, σε κρίνες και χαράμ, γέφυρες και χάνια, ενώ ακολούθως αναδεικνύεται ο

συχρονισμός με τα δυτικά πρότυπα στον αιώνα του Τανζιμάτ, οι αλλαγές δηλαδή που επήλθαν στην κοινωνία οι σιδηρόδρομοι, τα εργοστάσια, ακόμη και τα δημόσια ρολόγια, τα οποία αντικατέστησαν την παραδοσιακή μέτρηση του χρόνου με το κάλεσμα του ιμάμη· η ενότητα «μνήμη και λήθη», τέλος, καταγράφει τη σχέση και τη στάση μας απέναντι στην οθωμανική πολιτιστική κληρονομιά. «Επιλέξαμε καθένα από τα 50 μνημεία που παρουσιάζονται με το κριτήριο να έχουν να μας πουν μίαν ιστορία. Και οι πιο ενδιαφέρουσες είναι αυτές της αλλαγής χρήσης: ένα χαμάμ που έχει γίνει γκαλερί, ένα τζαμί που κατόπιν στέγασε την πρώτη ελληνική βουλή (το Βουλευτικό στο Ναύπλιο). Έχουμε χώρους που άλλαξαν χρήση καθώς και παραδείγματα συνέχειας (για τέτοια περίπτωση στην Ελλάδα είναι ο τεκές των μπεκτασίδων στα Ασπρόγεια Φαρσάλων)». Το οπτικό υλικό συμπληρώνει το

ντοκιμαντέρ «Ξεχασμένα Βαλκάνια», το οποίο αναφέρεται στο πέρας από την οθωμανική αυτοκρατορία στα κράτη έθνη, με έμφαση στους Βαλκανικούς Πολέμους, μέσα από την αφήγηση ιστορικών όπως ο Μαρκ Μαζάουερ και σπάνιο αρχαιολογικό υλικό (φιλμ των αδερφών Μανάκια, φωτογραφίες του Αλμπέρ Καν κ.ά.). Θα προβάλεται στο χώρο της έκθεσης αλλά και την Παρασκευή 10/2 (8.30 μ.μ.) στο Ινστιτούτο Γκαίτε, στο πλαίσιο της παρουσίασης του «A Balkan Tale». Η αφήγηση δεν τελειώνει τη στιγμή που θα βγείτε από τις σάλες του Λουτρου των Αέρηδων. Προτού η έκθεση ταξιδέψει στις πρωτεύουσες των Βαλκανίων και στις Βρυξέλλες, θα έχουμε την ευκαιρία να πάρουμε μια γεύση από το οθωμανικό παρελθόν της Αθήνας μέσα από μια σειρά ξεναγήσεων σε μνημεία της Πλάκας, εκπαιδευτικά προγράμματα, ενώ ακόμη περισσότερο υλικό παρουσιάζεται στο www.balkantale.com. ☺